

U c h w a ł a Nr XVII/102/2008
R a d y G m i n y Ś w i ą t k i
z dnia 10 września 2008 roku

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Brzydowo w Gminie Świątki na lata 2007 – 2017.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r Nr 142 poz.1591 zm. Dz.U z 2002 r Nr 23 poz.220, Nr 62 poz.558, Nr 113 poz.984, Nr 153 poz.1271, Nr 214 poz.1806 z 2003 r Nr 80 poz.717, Nr 162 poz. 1568 z 2004 r Nr 102 poz.1055, Nr 116 poz.1203 z 2005 r Nr 172 poz.1441, Nr 175 poz.1457 z 2006 r Nr 17 poz.128, Nr 181 poz.1337 z 2007 r Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz.974, Nr 173 poz.1218) **Rada Gminy Świątki**, uchwala, co następuje;

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Brzydowo w Gminie Świątki na lata 2007 – 2017, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świątki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Grzegorz Zych

Plan Odnowy Miejscowości Brzydowo w Gminie Świątki na lata 2007 - 2017

Spis treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka miejscowości	3
1.1. Obszar i położenie geograficzne i administracyjne	3
1.2. Historia miejscowości	5
1.3. Struktura przestrzenna miejscowości	6
1.4. Demografia i bezrobocie	8
2. Inwentaryzacja zasobów	10
2.1. Zasoby przyrodnicze	10
2.2. Dziedzictwo kulturowe	17
2.3. Obiekty i tereny	22
2.4. Infrastruktura społeczna	24
2.5. Infrastruktura techniczna	26
2.6. Gospodarka i rolnictwo	27
2.7. Kapitał społeczny i ludzki	33
3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości	33
3.1. Analiza zasobów i możliwości rozwoju miejscowości Brzydowo	33
4. Opis planowanych zadań i przedsięwzięć	38
5. Opis planowanego przedsięwzięcia	41
5.1. Tytuł inwestycji	41
5.2. Opis inwestycji	41
5.3. Opis techniczny inwestycji	41
5.4. Szacunkowy kosztorys planowanego przedsięwzięcia	41
5.5. Źródła finansowania	41
5.6. Harmonogram planowanego przedsięwzięcia	41

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem stanowiącym załącznik do wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie inwestycji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Plan Odnowy Miejscowości obejmuje w szczególności charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów, analizę mocnych i słabych stron i perspektywę rozwoju oraz opis planowanych przedsięwzięć. Plan będzie aktualizowany i rozszerzany o zapisy dotyczące inwestycji, dla których gmina będzie starała się o środki w ramach PROW.

1. Charakterystyka miejscowości

1.1. Obszar, położenie geograficzne i administracyjne

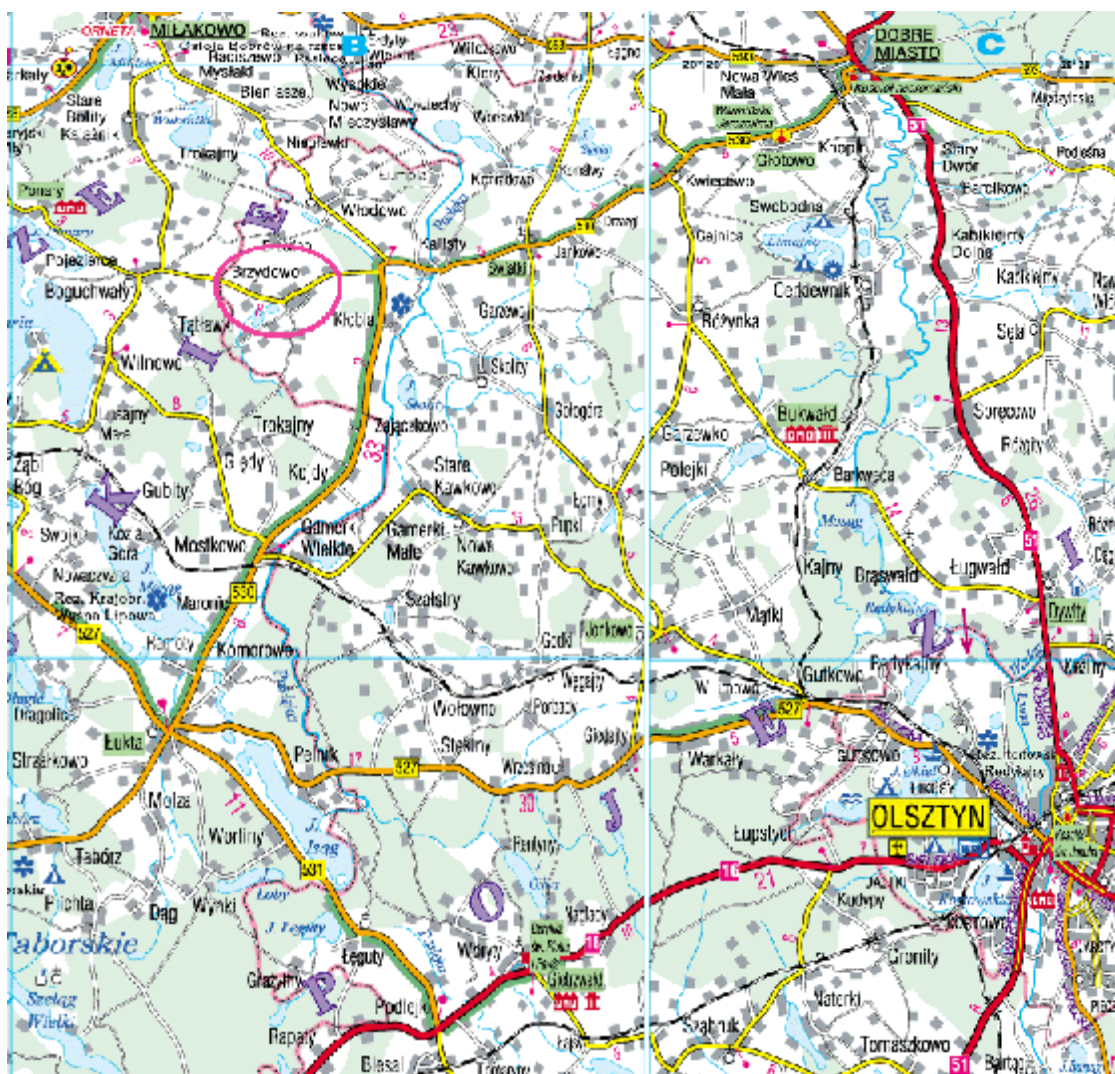
Brzydowo należy do gminy Świątki, która położona jest w województwie warmińsko-mazurskim w odległości 25 km na północny-zachód od Olsztyna. Wieś położona jest na granicy dwóch powiatów: olsztyńskiego i ostródzkiego, sąsiaduje z Kłobią, Kalistami i Włodowem. Wieś leży na zachodnim skraju Gminy Świątki, należącej do powiatu olsztyńskiego. Miejscowość Brzydowo jest wsią sołecką. W gminie jest 13 sołectw: Brzydowo, Garzewo, Gołogóra, Jankowo, Kalisty, Klony, Konradowo, Kwiecewo, Różynka, Skolity, Świątki, Włodowo i Worławki. Spośród 23 należących do gminy miejscowości, największe to Świątki, Kwiecewo i Brzydowo.

Organy samorządowe sołectwa Brzydowo na terenie Gminy Świątki – kadencja 2007 -2011

Sołtys
Zastępca Sołtysa
Rada Sołeczka

Elżbieta Kosecka
Iwona Stankiewicz
Bogusława Dąbrowska
Ewa Kurek
Wiesława Kuśmierczyk

Położenie miejscowości Brzydowo

Natomiast Gmina Świątki położona jest w środkowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w północno-zachodniej części powiatu olsztyńskiego w obrębie pojezierza olsztyńskiego. Graniczy z gminami: Miłakowo, Lubomino, Dobrze Miasto, Dywity, Jonkowo, Łukta.

Zasięg regionu w obrębie Polski

	Megaregion	Niż Wschodnioeuropejski
	Prowincja	Niż Wschodniobałtycko-Białoruski
	Podprowincja	Pojezierza Wschodniobałtyckie
	Makroregion	Pojezierze Mazurskie
	Zajmowane jednostki administracyjne	Polska: - woj. warmińsko-mazurskie - woj. podlaskie Rosja: - obwód kaliningradzki

Źródło: www.pl.wikipedia.org

Pojezierze Olsztyńskie - część składowa Pojezierza Mazurskiego. Obszar Pojezierza Olsztyńskiego rozciąga się po obu brzegach górnego biegu Łyny, sięgając na zachodzie po Pasłękę. Krajobraz ukształtowany został w wyniku ostatniego zlodowacenia (lobu Łyny), którego fazy zaniku zaznaczają się w postaci łuków wałów morenowych sięgających na zachodzie po Morąg, na południu po Nidzicę, a na wschodzie po linię Szczytno-Biskupiec. Wysokość moren nie przekracza 200 m n.p.m. W podłożu zalega głównie glina zwałowa. W dolinach rynien lodowcowych i mis pojeziernych występują torfowiska i łąki.

1.2. Historia miejscowości

Nazwa urzędowa z 1965 roku	Inne nazwy z lat 1945-1965	Nazwa niemiecka
Brzydowo	-	Seubersdorf

Pierwotnie była to duża, niemiecka wieś czynszowa o nazwie Sifridisdorf, od imienia jej lokatora – Siegfrieda. W 1401 roku liczyła 70 łąnów (1176 hektarów). W tej postaci przetrwała do XVI wieku. Wskutek zniszczeń wojennych z okresu wojny trzynastoletniej, a zwłaszcza z lat 1520 – 1521, przestała istnieć tutaj ciągłość osadnicza, a obszar wsi zamieniono w majątek ziemski, który przeszedł w drodze nadania książęcego w ręce jednej z rodzin szlacheckich. Prawdopodobnie w drugiej połowie XVI wieku majątek ten należał do tej samej rodziny o nazwisku Schoultz von Ascheraden, która była równocześnie właścicielem majątku Ponary. Gdy około 1700 roku Fryderyk von der Groeben nabył od tej rodziny Ponary, stał się zarazem właścicielem Seubersdorfu. W 1711 roku Groeben założył w Ponarach „Fideikommis”, skupiając w swych rękach zarząd wszystkich dóbr rodowych w powiatach Morąg i Ostróda. Ponary były więc w stosunku do Seubersdorfu, zasiedlonego w XVII wieku przez osadników z Polski i nazywanego przez nich „Brzydowem”, majątkiem majorackim. Autor słownika geograficznego z 1785 roku J. F. Goldbeck, obok nazwy Seubersdorf podaje: „polnish Brzidawo”. Znajdująca się tu wieś folwarczna posiadała wówczas 44 dymy. W 1820 roku określano ją jako szlachecką wieś chłopską, należącą do majoratu Groebenów w Ponarach. Na początku XIX wieku chłopci brzydowscy określali się

jako poddani „hrabstwa na Ponarach” i zobowiązani byli do dwóch dni pańszczyzny tygodniowo z własnym zaprzęgiem. Były tu wówczas 24 dymy i 183 mieszkańców. Na przełomie pierwszej i drugiej ćwierci XIX wieku Brzydowo, po procesie uwłaszczeniowym, zostało sprzedane. W 1858 roku wieś liczyła 76 dymów i 634 mieszkańców. Nowy właściciel folwarku, którego nazwisko nie jest znane, pobrał tu dwór. Może była to już wieś rodzinna Karbaumów. W 1905 roku właścicielem był Hugo Karbaum. Do majątku, poza folwarkiem, należała torfiarnia. Tenże Hugo Karbaum wymieniany jest jako właściciel także w latach 1907 i 1922. Majątek liczył wówczas 280 hektarów powierzchni. We wsi, istniejącej niezależnie, w latach 1937 – 1939 zamieszkiwały 654 osoby, istniała trzyklasowa szkoła. Po roku 1945 tereny te były zasiedlane ludnością przesiedleńczą i nie było tu rdzennych mieszkańców co stanowiło pewien mankament z identyfikowaniem się do przynależności etnicznej tych terenów (dawniej Prusy Wschodnie). Były to czasy bardzo trudno, lecz mimo tego w minionych ostatnich 50-ciu latach końca XX wieku nastąpiła stopniowa integracja lokalna. Mieszkańcy nie raz dali wyraz solidarności w działaniach na rzecz wsi i jej mieszkańców.

1.3. Struktura przestrzenna miejscowości

Wieś Brzydowo swym układem zbliżona jest do wielodrożnicy jednakże wiele gospodarstw charakteryzuje się kolonijną zabudową. Największe skupiska gospodarstw ulokowane są w centrum wsi i tam wykazują charakter zwarty.

źródło: www.mapy.geoportal.gov.pl

Architektura budynków mieszkalnych w znacznej części zachowała swój historyczny charakter. Domy mieszkalne to głównie budynki murowane, otynkowane kryte dachem dwupołaciowym z dachówką ceramiczną, niekiedy z małą wystawką lub lukarnami.

Historyczna zabudowa miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

Wśród detalu architektonicznego przeważają cokoły i gzymsy profilowane oraz obramienia otworów drzwiowych i okiennych w postaci tynkowych i malowanych opasek. Okna najczęściej 4 skrzydłowe, skrzynkowe, za węgarem.

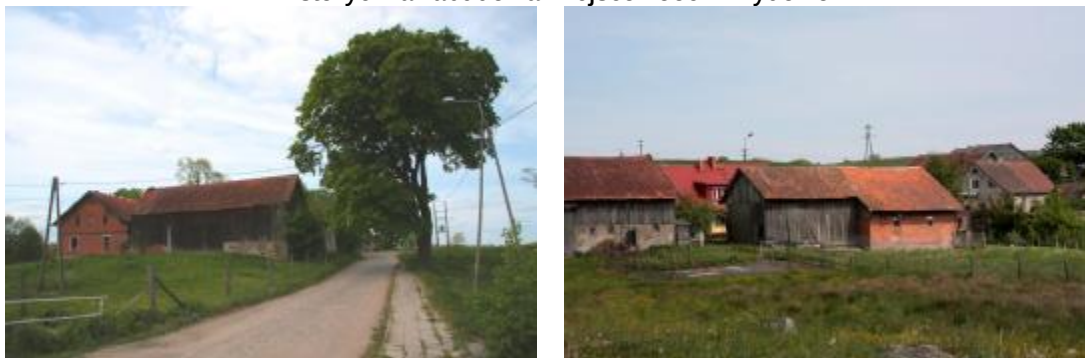
Historyczna zabudowa miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

Obiekty gospodarcze to murowane z cegły lub murowano drewniane budynki, z reguły nieotynkowane, kryte dachem dwupółaciowym z dachówka ceramiczną. Na elewacjach niewielkie otwory okienne.

Historyczna zabudowa miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

1.4. Demografia i bezrobocie

Ludność

Na terenie gminy znajduje się 13 sołectw, w skład których wchodzi 21 miejscowości. Gminę zamieszkuje 4281 mieszkańców (31.12.2007r.), z tego 462 zamieszkuje wieś Brzydowo. Aktualna liczba gospodarstw w Brzydowie - 64. Wiodącą funkcją w gminie Świątki jest rolnictwo. W gminie poza instytucjami publicznymi rozwija się drobna przedsiębiorczość i handel.

miejscowość	kobiety w wieku			mężczyźni w wieku		
	powyżej 60 lat	19-60 lat	0-19lat	powyżej 65 lat	19-65 lat	0-19lat
Brzydowo	37	136	59	18	143	69

Sieć osadnicza gminy charakteryzuje się niewielkim rozdrobnieniem. Rozkład liczby ludności w gminie nie jest równomierny. Pod względem zaludnienia do największych miejscowości należą: Świątki, Kwiecewo i Brzydowo.

Bezrobocie

Mimo rolniczego charakteru Gminy Świątki dla mieszkańców Brzydowa rolnictwo nie jest głównym źródłem utrzymania. Mieszkańcy utrzymują się z pracy w sferze produkcyjno usługowej oraz świadczeń - emerytury, renty, zasiłki. Od kilku lat bezrobocie na terenie Gminy Świątki maleje, szczególnie wśród mężczyzn. Jednak trudno stwierdzić, czy wynika to z faktycznego zatrudnienia czy z braku rejestracji w urzędzie.

Bezrobotni zarejestrowani wg płci na terenie Gminy Świątki

	J. m.	2003	2004	2005	2006
ogółem	osoba	538	487	454	335
mężczyźni	osoba	255	219	210	122
kobiety	osoba	283	268	244	213

źródło: Główny Urząd Statystyczny

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej (finansowej) w stosunku do ogólnej liczby ludności w gminie jest wysoka. W najgorszej sytuacji znajduje się ludność z miejscowości w których udział korzystających z pomocy często przekracza 30% mieszkańców: Brzydowo, Dąbrówka, Gołogóra, Kalisty. W miejscowości Brzydowo 23 osoby korzystają ze stałej pomocy a 8 z jednorazowej np. na zakup węgla.

Sytuacja demograficzna i społeczna w miejscowości Brzydowo na podstawie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Świątki

Miejscowości	Liczba mieszkańców			Dynamika ludności 1978=100	Ludność według wieku w liczbach bezwzględnych			Ludność według wieku w %			Liczba zarejestrowanych bezrobotnych * stan na 31.12.2004	Udział bezrobotnych do ogólnej liczby ludności w wieku produkcyjnym w %	Korzystających z pomocy społecznej		Liczba osób korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców
	1978	1988	2003		przed-produkcyjnym	produkcyjnym	po-produkcyjnym	przed-produkcyjnym	produkcyjnym	po-produkcyjnym			Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	
Brzeźno	39	29	20	51,3	5	11	4	25,0	55,0	20,0	4	36,4	0	0	0,0
Brzydowo	505	458	442	87,5	108	277	57	24,4	62,7	12,9	69	24,9	50	199	45,0
Dąbrówka	68	58	70	102,9	20	42	8	28,6	60,0	11,4	8	19,0	12	33	47,1
Drzazgi	75	59	59	78,7	24	32	3	40,7	54,2	5,1	3	9,4	0	0	0,0
Garzewo	160	115	107	66,9	28	60	19	26,2	56,1	17,8	11	18,3	8	25	23,4
Gołogóra	372	306	305	82,0	81	178	46	26,6	58,4	15,1	44	24,7	32	119	39,0
Jankowo	106	108	118	111,3	36	63	19	30,5	53,4	16,1	14	22,2	10	32	27,1
Kalisty	141	97	108	76,6	25	66	17	23,1	61,1	15,7	12	18,2	14	41	38,0
Kiewry	0	0	3	300,0	0	3	0	0,0	100,0	0,0	0	0	0	0	0,0
Klony	130	74	49	37,7	11	19	19	22,4	38,8	38,8	3	15,8	6	18	36,7
Kłobia	54	66	56	103,7	13	36	7	23,2	64,3	12,5	9	25,0	0	0	0,0
Komalwy	103	117	114	110,7	28	69	17	24,6	60,5	14,9	19	27,5	0	0	0,0
Konradowo	178	145	156	87,6	42	99	15	26,9	63,5	9,6	22	22,2	11	25	16,0
Kwieciewo	621	538	522	84,1	129	317	76	24,7	60,7	14,6	48	15,1	52	189	36,2
Łupia	67	160	165	246,3	48	105	12	29,1	63,6	7,3	24	22,9	0	0	0,0
Różynka	340	267	287	84,4	91	161	35	31,7	56,1	12,2	42	26,1	30	95	33,1
Skolity	359	330	300	83,6	75	181	44	25,0	60,3	14,7	31	17,1	27	91	30,3
Świątki	513	852	938	182,8	233	594	111	24,8	63,3	11,8	109	18,4	28	99	10,6
Włodowo	250	222	256	102,4	66	155	35	25,8	60,5	13,7	44	28,4	0	0	0,0
Worławki	128	102	130	101,6	38	72	20	29,2	55,4	15,4	6	8,3	8	28	21,5
Wysokie	34	10	0	0,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Żardenki	190	147	137	72,1	31	86	20	22,6	62,8	14,6	16	18,6	0	0	0,0
Razem	4433	4260	4342	97,9	1132	2626	584	26,1	60,5	13,5	538	20,5	288	994	22,9

źródło: BIP Gminy Świątki

2. Inwentaryzacja zasobów

2.1. Zasoby przyrodnicze

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe zajmują ok. 1,5 % powierzchni gminy, przy średniej wojewódzkiej około 5,7 %. Obszar gminy znajduje się w zlewisku Zalewu Wiślanego. Część zachodnia i środkowa leży w dorzeczu Pasłęki, a część wschodnia w dorzeczu Łyny. Pasłęka jest największą rzeką przepływającą przez teren gminy. W jej dorzeczu leży zachodnia i środkowa część gminy. W dorzeczu Łyny znajduje się wschodnia część gminy. Pozostałe ciek wodne przepływające przez teren gminy w znacznej części mają tu swój początek: jak np. rzeka Sunia z jeziora Sunia, czy też w dorzeczu Pasłęki ciek wypływający spod Brzeźna przez Suche Jezioro, a dopływający do jez. Czarnego. Wody przepływające przez obszar gminy w części uchodzą do jezior – są to tereny zlewni pojeziernej (zlewni całkowitej jezior). W dorzeczu Pasłęki dotyczy to zachodniego fragmentu terenu gminy, w rejonie Brzydowa, Brzeźna i Włodowa – położonych w części w zlewni jez. Narie, w części w zlewniach niewielkich jeziorek leżących koło Brzydowa i Włodowa oraz zlewni jez. Skolityckiego. W dorzeczu Łyny dotyczy to zlewni jez. Sunia i południowo-wschodniego fragmentu gminy, znajdującego się w zlewni jezior Limajno i Bukwałdzkiego. Długość odcinków cieków dopływających do jezior na ogół nie przekracza kilku lub kilkunastu kilometrów. Na obszarze gminy w dorzeczu Łyny znajduje się jezioro Sunia o powierzchni 111,6 ha i średniej głębokości 3,9 m, a w dorzeczu Pasłęki – Jezioro Skolityckie o powierzchni 38,9 ha i średniej głębokości 3,6 m oraz niewielkie jeziora w rejonie Włodowa i Brzydowa.

Wody podziemne

Wody zwykłe (słodkie)

Warunki hydrogeologiczne na przeważającym obszarze gminy są przeważnie średnio korzystne, mało korzystne – w części północnej. Podstawowym użytkowym piętnem wodonośnym na terenie gminy jest piętro czwartorzędowe, związane z plejstocеныskimi piaskami i żwirami. W części południowej i środkowej gminy przeciętne wydajności studni wynoszą 30 – 60 m³/h, wydajności jednostkowe – przeważnie kilka do kilkunastu m³/h/1 m depresji, sporadycznie do kilkudziesięciu m³/kilkudziesięciu/1 m depresji (rejon Włodowa, Brzydowa, Świątek i Kwiecowa). Użytkowa warstwa wodonośna występuje na głębokości 30 – 80 m, a jej miąższość zwykle waha się od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów.

Zlewnie chronione

Ustawa prawo wodne z 18.07.2001 r., która weszła w życie 1 stycznia 2002 r. Ustanowiła zakaz wprowadzania ścieków do jezior oraz ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż jedna doba. Na terenie gminy Świątki przepis ten dotyczy fragmentów obszaru gminy: zachodniego (zlewnia jez. Narie i jeziorek w rejonie Brzydowa i Włodowa), wschodniego (zlewnie jezior: Limajno i Bukwałdzkiego) oraz zlewni jezior: Sunia i Skolity.

Krajobraz gminy charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu, który nadaje wysoczyzna moreny dennej. Wysoczyznę przecinają doliny Pasłęki i jej odpływy. Obszar ten stanowi strefę chronionego krajobrazu. W 1970 roku utworzono tu rezerwat przyrody „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce”. W centrum terenów, które stanowią kolonię Brzydowo malowniczo rozesłane są trzy jeziora przepływowe łączące się wodami powierzchniowymi ze wspomnianą wcześniej rzeką Pasłęką. Zachodnia i środkowa część gminy leży w dorzeczu Pasłęki, wschodnia w dorzeczu Łyny. Do dorzecza Łyny należy jezioro Sunia (pow. 116,6 ha, śr. gł. 3,9 m) przy drodze Świątki - Rogiedle, a w dorzeczu Pasłęki jezioro Skolity (pow.

38,9 ha, śr. gł. 3,6 m) w pobliżu Skolit oraz niewielkie, a malowniczo położone jeziora w rejonie Włodowa i Brzydowa.

Wokół terenów Brzydowa znajdują się niewielkie enklawy, stanowiące siedliska leśne sosnowo-brzozowe, sosnowo - świerkowe oraz sosnowo-bukowe, które podszyte jest urozmaiconym runem leśnym. Występuje w nich liczna zwierzyna taka jak jelenie, sarny, dziki, lisy, zające zamieszkują różne ptaki drapieżne, dzięcioł zielony i wiele gatunków drobnego ptactwa.

W okolicy znajdują się tereny bagienne i torfowiska wysokie ze stanowiskiem rosiczki i żurawiny. Zamieszkują tam liczne ptaki jak żurawie, gęsi, łabędzie, kaczki mają gniazda na jeziorkach, bociany białe na stałe wpisały się w nasz krajobraz (we wsi 8 gniazd) i inne drobne śpiewające ptactwo jak słowiki, skowronki, które zamieszkują pobliskie łąki nie pomijając jaskółek i szpaków, które towarzyszą w codzienności życia. O atrakcyjności turystycznej decyduje czyste powietrze, urozmaicona rzeźba terenu i malowniczo położone ciek wodne.

Krajobraz miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

Ochrona Przyrody

Powiat olsztyński jest częścią Obszaru Funkcjonalnego Zielonych Płuc Polski i jako taki charakteryzuje się wyjątkowymi walorami środowiska naturalnego.

Rezerwat przyrody

Na terenie gminy znajduje się rezerwat "Ostoja bobrów na rzece Pasłęce". W obrębie gminy w skład rezerwatu wchodzi: rzeka Pasłęka oraz pasy gruntów wzdłuż niej położone, o szerokości 100 m na gruntach państwowych i 10 m na gruntach prywatnych. Rezerwat utworzony został zarządzeniem MliPD z dn. 5.01.1970 r. (Mon. Pol. Nr 2 z 1970 r.). Rezerwat częściowy „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce” o powierzchni ogólnej 4030,25 ha, w tym na obszarach zarządzanych przez N-ctwo Zaporowo 723,60 ha. Jest to rezerwat faunistyczny (ssaków). W skład rezerwatu wchodzi rzeka Pasłęka wraz z dopływami i z odpowiednio szerokim obrzeżem z obydwu stron, stanowiącym strefę ochronną potencjalnych żerowisk bobrów. Pasłęka w rezerwacie przepływa przede wszystkim przez obszary zalesione. Miejscami wzdłuż rzeki występują łąki, których roślinność stanowi także dobry pokarm dla bobrów. Według inwentaryzacji bobrów B.Kasperczyka z 1996 roku w dolnym biegu Pasłęki na obszarze Nadleśnictwa Zaporowo występują 3 stanowiska rodzinne bobrów: na wysokości wsi Dębiny, na początku rozlewiska Jeziora Pierzchańskiego oraz jedyne stanowisko poniżej zapory w Pierzchałach na wysokości wsi Szalimia. Na wszystkich tych stanowiskach bobry zasiedlają nory na wysokich brzegach rzeki. Bobry nigdzie nie wybudowały żeremi ani tam.

Obszary chronionego krajobrazu

Na terenie województwa warmińsko - mazurskiego obowiązuje obecnie rozporządzenie nr 21 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14.04.2003 roku w sprawie wprowadzenia obszarów chronionego krajobrazu.

"Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki" (" OchK Doliny Pasłęki"), obejmujący większość terenów w rejonie doliny Pasłęki i w dolinie Włodowskiej Strugi w zachodniej części obszaru gminy; w pobliżu którego leży miejscowość Brzydowo. Obszar ma następujący przebieg granic:

Od granicy gminy Lidzbark Warmiński (jednocześnie granicy powiatu elbląskiego) powyżej miejscowości Wapnik, prowadzi na północ, a następnie na zachód drogą polną do drogi wojewódzkiej Orneta-Morąg, przecina ją następnie w kierunku północno-zachodnim drogą lokalną do miejscowości Bogatyńskie (z wyłączeniem terenów zabudowanych) Z miejscowości Bogatyńskie drogą polną w kierunku północno-wschodnim, następnie na południe do drogi gminnej, do miejscowości Karkajmy Z miejscowości Karkajmy drogą lokalną na południowo-wschód, następnie drogą leśną na północny-wschód do drogi woj. Orneta-Morąg. Drogą tą na północ, następnie drogą polną w kierunku północno-zachodnim do granic administracyjnych miasta Ornety. Wzdłuż granicy Ornety do rzeki Drwęcy Warmińskiej. Od tego punktu w linii prostej do drogi woj. Godkowo-Orneta. Następnie wzdłuż tej drogi na zachód do miejscowości. Klusajny i stąd w kierunku północnym, a następnie zachodnim do ściany lasu. Wzdłuż ściany lasu do nasypu kolejowego, drogą polną do ściany lasu i wzdłuż ściany lasu do drogi Spędy-Bażyny. Tą drogą na zachód do skrzyżowania z drogą Dobry-Osetnik na odcinku 1500 m, następnie na zachód, a potem na północ drogą polną do lasu na skraju doliny rzeki Wąlszy. Stąd linią prostą w kierunku południowo-wschodnim do punktu wysokościowego 61.0 na drodze gminnej z Osetnika. Następnie skrajem lasu w stronę rzeki Wąlszy. Ok. 500 m przed rzeką odbija od granicy kompleksu leśnego w kierunku północnym i dochodzi do rzeki poniżej miejscowości Wołki. Wzdłuż rzeki biegnie na północ w zachodni rejon miejscowości Gieduty i stąd odbija jej prawym dopływem na północny-zachód do granicy gmin Płoskinia i Orneta (granica wspólna z OchK Równiny Orneckiej). Dalej wschodnim skrajem lasu do drogi prowadzącej do wsi Wołki i drogą tą na południe do wsi Wołki. Stąd drogą gminną na północny-zachód, a następnie na północ przez miejscowości: Łozy, Robuzy, Giedyle. Za Giedylami skręca na zachód i dochodzi do drogi gminnej prowadzącej do miejscowości Dąbrowa. Wzdłuż tej drogi na północ do drogi Braniwo-Płoskinia i tą drogą do granicy gminy Braniewo. Dalej na wschód wzdłuż granicy gminy do przecięcia z drogą gminną prowadzącą do miejscowości Brzeszczyny. Skręca w tą drogę i dochodzi nią do północnego skraju lasu (omijając tereny zabudowane Brzeszczyn). Następnie granica skręca na zachód i prowadzi do krawędzi lasu rosnącego wzdłuż doliny rzeki Młynówka. Dalej skrajem lasu w kierunku północno-zachodnim do przecięcia z torami kolejowymi. Wzdłuż torów na północ do skrzyżowania z drogą Braniewo-Płoskinia, następnie tą drogą na północ do granic administracyjnej miasta Braniewa. Wzdłuż granic Braniewa do przecięcia z drogą Braniewo-Pierzchały, dalej na południe tą drogą (z wyłączeniem miejscowości Zawierz i Pierzchały) do skrzyżowania z drogą Chruściel-Trąbki. Dalej na południe, wzdłuż granicy lasu do drogi Braniewo-Chruściel i dalej na południe tą drogą do skraju lasu. Skrajem lasu do przecięcia z drogą Stare Siedlisko-Dębiny. Drogą tą na wschód do skrzyżowania z drogą Dębiny Leśne-Wilczęta. Wzdłuż drogi Dębiny Leśne-Wilczęta na południe do drogi biegnącej na wschód wzdłuż skraju lasu. Tą drogą ok. 500 m, a następnie drogą polną na południe do skrzyżowania z drogą Dębiny Leśne-Wilczęta powyżej miejscowości Ławki. Drogą tą dalej na południe, a następnie skręca na wschód w drogę polną i prowadzi do drogi Łozy-Wilczęta powyżej miejscowości Bardyny. Drogą Łozy-Wilczęta do skrzyżowania z drogą polną (poniżej wsi) i dalej wzdłuż tej drogi na południe do krawędzi lasu. Wzdłuż krawędzi lasu w kierunku południowo-zachodnim do drogi Młynary-Gładysze, przecina tę drogę i wzdłuż drogi polnej (obejmując miejscowość Gładysze) prowadzi do drogi Gładysze-Janówka. Drogą tą do krawędzi lasu. Wzdłuż krawędzi lasu na południe do pasa zadrzewień śródpolnych. Następnie wzdłuż tych zadrzewień na wschód do granicy lasu. Dalej skrajem lasu na południowo-wschód do granicy gminy Godkowo.

Granicą gminy (częściowo wzdłuż cieku Tatarka) do nasypu kolejowego (granica wspólna ze Słobickim OChK) . Wzdłuż nasypu kolejowego na wschód do skraju doliny Pasłęki. Następnie drogą polną na południe, potem na zachód do krawędzi lasu. Wzdłuż północnej i zachodniej krawędzi lasu do drogi Dobry-Łępno. Tą drogą na południowy-wschód do drogi biegnącej wzdłuż krawędzi lasu. Następnie biegnie skrajem lasu i dalej na południowy-wschód (wzdłuż krawędzi doliny Rezki Pasłęki). Dalej na południowy-zachód wzdłuż lewobrzeżnego dopływu Pasłęki do mostu na drodze Dobry-Łępno. Tą drogą dochodzi do drogi Łępno-Podągi i drogą tą przez Podągi do granicy powiatu elbląskiego i dalej do drogi Miłakowo-Orneta. Tą drogą granica biegnie w kierunku południowym. Dalej wzdłuż toru kolejowego Morąg - Orneta. Z nieczynnego toru kolejowego skręca na wschód w drogę polną - leśną, a po przecięciu szosy Miłakowo-Orneta zmierza do Polkajna odcinkiem drogi lokalnej. W miejscowości Polkajno skręca na południowy-wschód w drogę polną prowadzącą do wsi Pityny, gdzie skręca na wschód na szosę Miłakowo – Dobrze Miasto i na terenie b. PGR Pityny skręca w drogę lokalną do wsi Raciszewo, skąd droga gminna doprowadza do wsi Kalisty (przez Wojciechy, Kłodzin i Łumpię). Z Kalisty szosą w kierunku Miłakowa do wsi Bieniasze i tam skręca na zachód (a potem na południe) na drogę polną do wsi Trokajny. Od Trokajny dalej w kierunku południowym przez miejscowość Litwa do drogi Brzeźno-Włodowo. Podąża nią na krótkim odcinku w kierunku północno-wschodnim do cieku wypływającego z pobliskiego jeziora. Ciekim tym dochodzi do drogi gruntowej i drogą tą podąża na południowy-wschód do szosy Świątki –Brzydowo (koło miejscowości Kolonia Kalisty) i nieco dalej na skrzyżowaniu dróg skręca na południe wzdłuż szosy, prowadzącej do Mostkowa przez Kłobie, Kiewry, Kojdy. Od Mostkowa szosą w kierunku Łukty (granica wspólna z Narińskim OChK). Na wysokości wsi Ramoty skręca w drogę polną i po przecięciu szosy do Olsztyna biegnie dalej drogą przy skraju lasu i polami do szosy Łukta–Podlejski. Tą szosą przez miejscowość Worliny, Łęguty do miejscowości Dorotowo (zabudowania b. PGR) i tam skręca w drogę polną wiodącą do szosy Olsztyn –Ostróda. Na odcinku Worliny – Dorotowo posiada wspólną granicę z OChK Lasy Taborskie. Tą szosą ok. 500 m na północny-wschód , następnie skręca w drogę lokalną i omijając teren ferm dochodzi do toru kolejowego Olsztyn –Ostróda. Wzdłuż toru na zachód do wsi Biesal, gdzie na przejeździe skręca na południowy-wschód na szosę do Olsztynka. Biegnie nią przez miejscowości Guzowy Młyn, Mańki, Kapity i na skraju lasu koło Leśniczówki Jagielek, skręca na wschód w drogę biegnącą po granicy lasu do granicy gminy Stawiguda. Tą granicą biegnie w kierunku drogi Olsztyn –Olsztynek. Od granicy gminy Stawiguda na szosie Olsztyn Olsztynek w kierunku północno-wschodnim. Tą szosą przez m. Miodówko i Stawigudę dociera do skraju lasu po wschodniej stronie szosy. Tam skręca i przebiega najpierw zgodnie z południową granicą lasu, a potem drogą do miejscowości Zarośle i dalej drogą do torów kolejowych Olsztynek-Olsztyn. Tam zmienia kierunek na północny i dociera wzdłuż toru do miejscowości Gągławki. Na tym odcinku posiada wspólną granicę z OChK Puszczy Napiwodzko-Ramudzkiej. Tam skręca na zachód w drogę biegnącą wzdłuż brzegu zbiorników wodnych i następnie w drogę leśną docierając do szosy Olsztynek- Olsztyn. Przecina ją, a następnie po kilku metrach drogą na Mojdę schodzi na wschodni brzeg jeziora. Brzegiem wody na północ przez miejscowość Dorotowo do ujścia strumienia, którym dociera z powrotem do szosy Olsztynek-Olsztyn, by po ok. 300 m. skręcić na północny-zachód w drogę lokalną do Tomaszkowa (omijając wieś). Wkracza ponownie na drogę do Tomaszkowa. Szosą biegnie w kierunku zachodnim do rozwidlenia drogi w kierunku Naterek i nad jeziorem dociera do zakrętu szosy z Sząbruka do Olsztyna i do przejazdu na linii kolejowej Olsztyn-Ostróda. Tą szosą w kierunku zachodnim do drogi leśnej prowadzącej do miejscowości Giedajty. Granica biegnie tą drogą do w/w miejscowości i tam przechodzi na szosę Olsztyn – Morąg. Na skrzyżowaniu z drogą asfaltową w obrębie kompleksu leśnego, prowadzącą do Wołowna (23 km) skręca na północny-wschód w tę drogę i podąża nią w kierunku Wołowna. Przed Wołownem skręca na północny-zachód w drogę gruntową biegnącą najpierw polami, a później skrajem zadrzewień i lasem w kierunku toru kolejowego linii Olsztyn- Morąg. Przechodzi na tor kolejowy w miejscu jego wkroczenia do lasu. Wzdłuż toru doprowadza do drogi asfaltowej Gamerki-Stare Kawkowo . Tą drogą w kierunku północno-wschodnim do wsi Stare Kawkowo, gdzie skręca na drogę polną w kierunku północnym do kolonii Skolity, skąd skręca na wschód do wsi Skolity. Od Skolity granica prowadzi drogą gminną na północ, a następnie

północny-zachód do wsi Dąbrówka. W okolicach mostu na rzece Pasłęce skręca na szosę biegnącą do Świątek, a następnie odchodzi na północny-wschód na drogę polną do wsi Konradowo. W Konradowie skręca na drogę gminną w kierunku północno-zachodnim i doprowadza do wsi Klony. W miejscowości Klony zachowując północno-zachodni kierunek wkracza na drogę polną prowadzącą przez Ełdyty Małe do drogi Dobrze Miasto – Miłakowo. Szosą poprzez Ełdyty Wielkie do skrzyżowania z drogą lokalną Pityny - Wapnik. Tą szosą na północny-wschód, a następnie północ do Wapnika, skąd drogą gruntową prowadzącą w kierunku północno-zachodnim dochodzi do granicy gminy Lidzbark Warmiński – punktu rozpoczęcia opisu obszaru.

Krajobraz miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

Ekologiczna sieć NATURA 2000

Nazwa obszaru: Dolina Pasłęki

Powierzchnia : 19405.9 ha

Kod obszaru : PLB280002

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Status obszaru : obszar proponowany przez Rząd RP

Opis :

Pasłęka jest drugą co do wielkości rzeką Mazur i ma długość 211 km. Jej źródła znajdują się na Pojezierzu Olsztyńskim pod Gryżlinami (na północ od Olsztynka), na wysokości 157 m n.p.m. Pasłęka wpływa do Zalewu Wiślanego koło Nowej Pasłęki. Największe dopływy to Walsza i Drwęca Warmińska. Charakterystyczną cechą Pasłęki są zróżnicowane krajobrazowo oraz przyrodniczo tereny przez, które przepływa. Od wąskiej i wciętej doliny otoczonej wysoczyznami - gdzie rzeka ma charakter podgórski, przez płaskie dno doliny rozszerzające się do 1000 m, do uregulowanych i obwałowanych brzegów. Pasłęka uchodzi do Zalewu Wiślanego trzema odnogami, odcinając od stałego lądu 2 wyspy. Obszar jest ostoją ptaszą o randze europejskiej. Występuje co najmniej 23 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej min. bąk, trzmielojad, 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK) min. bielik, kania ruda, orlik krzykliwy. W okresie lęgowym w stosunkowo wysokim zagęszczeniu obszar zasiedla: bocian biały, bocian czarny, błotniak stawowy, derkacz i rybitwa czarna.

Interpretacja turystyczna :

Zwiedzanie Doliny Pasłęki można zacząć od końca tzn. od jej ujścia, dojeżdżając pociągami z Elbląga Zdrój do Braniewa. W Braniewie mamy całą gamę usług noclegowo-gastronomicznych (hotele, pensjonaty agroturystyczne, restauracje, bary, kawiarnie) oraz punkt informacji turystycznej. Przez

Braniewo biegną szlaki turystyczne piesze np. czerwony tzw. kopernikowski oraz szlak rowerowy - trasa hanzaetycka. W dorzeczu Pasłęki nocleg można znaleźć także w Spędach i gminie świątki. Tą ostatnią warto odwiedzić ze względu na znajdujące się tu zabytkowe kapliczki osiemnastowieczne i późniejsze (Dąbrówka, Jankowo). Jedna z nich z 1864 r. posiada dzwonnice z dzwonem pochodzącym z 1498 r. Ponadto na terenie gminy świątki warto obejrzeć dwór klasycystyczny w Kaliatach , a w Różynce piękną drewnianą chałupę i kościół z XVII wieku.

Formy ochrony przyrody:

Ostoja Bobrów na Rzece Pasłęce [rezerwat przyrody],

I OCK województwa warmińsko-mazurskiego [obszar chronionego krajobrazu],

Zagrożenia :

Zagrożenie dla obszaru stanowią: brak geodezyjnego wydzielenia granic rezerwatu, melioracje, zmiany sposobu zagospodarowywania użytków rolnych, miejscami zbyt intensywny wypas (zniszczenie roślinności na brzegach rzeki), wycinanie nadrzecznych zadrzewień łęgowych, wypalanie wiosenne traw, penetracja brzegów przez rybaków i kłusowników.

Ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe):

bąk [ptak]

bielik [ptak]

blotniak łąkowy [ptak]

blotniak stawowy [ptak]

bocian biały [ptak]

bocian czarny [ptak]

derkacz [ptak]

dzięcioł białogrzbisty [ptak]

dzięcioł zielonosiwy [ptak]

gąsiorek [ptak]

kania czarna [ptak]

kania ruda [ptak]

kropiatka [ptak]

lerka [ptak]

orlik krzykliwy [ptak]

podróżniczek [ptak]

pokrzewka jarzębata (jarzębiatka) [ptak]

rybitwa czarna [ptak]

trzmiełojad [ptak]

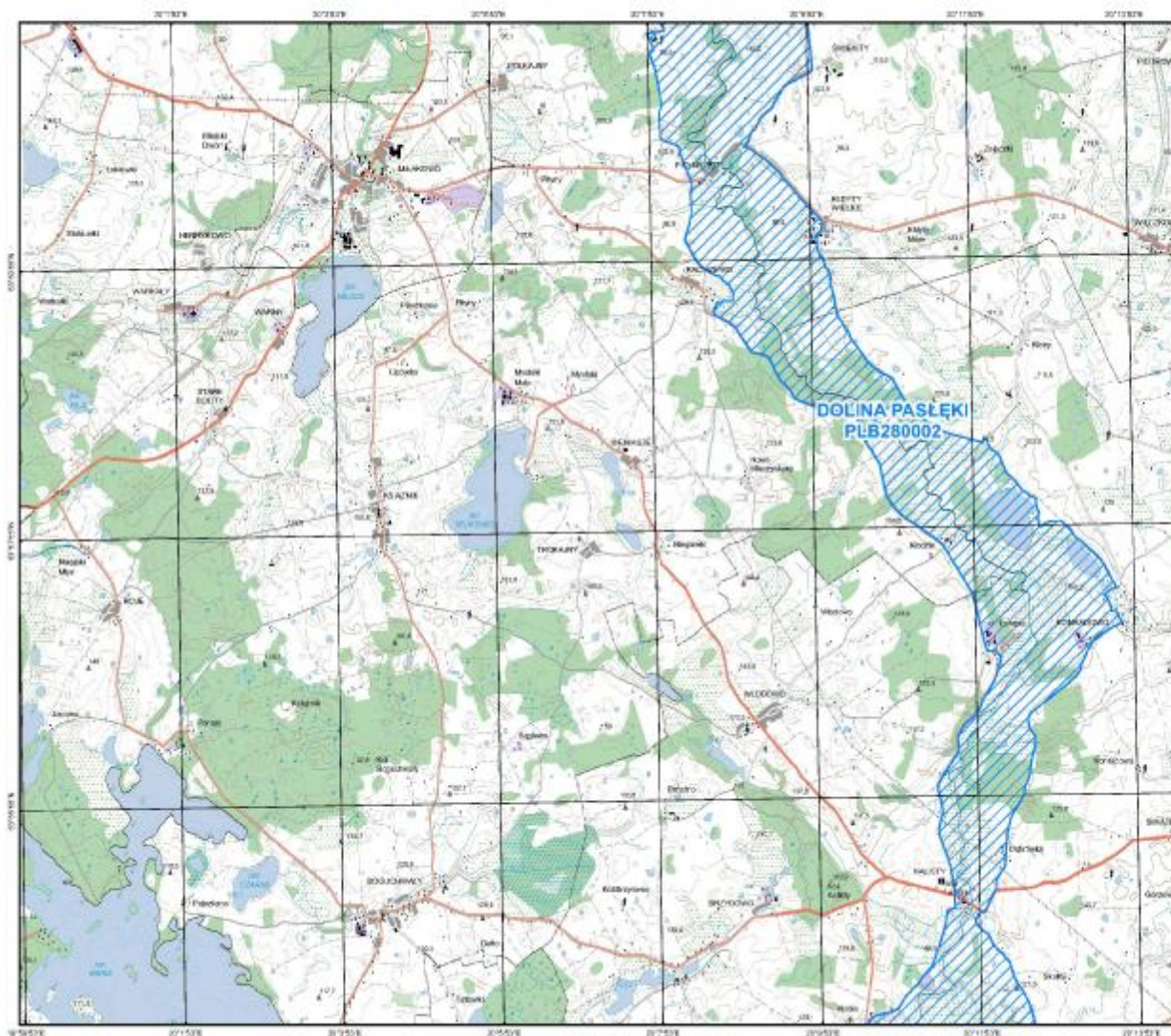
włochatka [ptak]

zielonka [ptak]

zimirdek [ptak]

żuraw [ptak]

Obszar biogeograficzny : kontynentalny

Natura 2000 Dyrektywa Ptasia

PLB280002
Dolina Pasłęki

arkusz 6 / 10

Skala 1 : 50 000

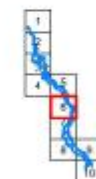

Aktualność danych: 14.04.2006
Data sporządzenia mapy: 14.04.2008

PUWG-1992
Odwzorowanie Gaussa-Krügera
Przekształcenie na wchód: 500000
Przekształcenie na północ: -5300000
Półkula północna: 10 E
Współczynniki skali: 0,9993
Różnica czasu: 0

EURSF 1989
Ełpsoid: CRS 1989
Jednostka: Metry

- PLB280002
Dolina Pasłęki
obszar specjalnej ochrony
ptaków
- sąsiadujące obszary specjalnej
ochrony ptaków

opracowanie przez **TECH-EX**

2.2. Dziedzictwo kulturowe

Historyczna Warmia pełna jest dzieł architektury sakralnej te najwybitniejsze to świątynie, dwory i budownictwo mieszkalne ale czymś, co niezwykle wzbogaca krajobraz Warmii, czyniąc go wyjątkowym są niewątpliwie przydrożne kapliczki i krzyże. Zdecydowana większość zachowanych kapliczek w gminie Świątki pochodzi z drugiej połowy XIX i początku XX w., zachowała się też duża grupa kapliczek pochodzących z XVIII wieku.

Obiekty architektoniczne i krajobrazowe

BRZYDOWO (niem. Siffrisdorf) – było pierwotnie dużą, niemiecką wsią czynszową o nazwie pochodzącej od imienia lokatora – Siegfrieda. Po raz pierwszy wzmiankowano ją w 1401 r. Na skutek wojny trzynastoletniej i działań wojennych z lat 1520 – 1521, na terenie wsi przerwana została ciągłość osadnictwa i na jej obszarze utworzono majątek ziemski, który na drodze nadania książęcego przeszedł w ręce jednej z rodzin szlacheckich. Wieś folwarczna, Brzydowo, później określana jako szlachecka wieś chłopska, w połowie XIX w. została sprzedana w procesie uwłaszczeniowym, i w tym to czasie powstał klasycystyczny dwór (1834 r.), który został przebudowany w drugiej połowie XIX w. W tym też czasie powstaje park krajobrazowy. Z zabudowy dawnego podwórza folwarcznego zachowały się jedynie dwa obiekty: gruntownie przebudowany fragment dawnej stajni z drugiej połowy XIX w. i spichlerz z przełomu XIX i XX w. Obiekty kolonii mieszkalnej robotników folwarcznych pochodzą z trzeciej lub czwartej ćwiartki XIX w. Zatarta dawna kompozycja zespołu, niemal w całości zachowana kolonia folwarczna.

Zabytkowe parki

Parki na tym obszarze to w większości niewielkie założenia o charakterze krajobrazowym powstałe w XIX w. połączone z dworem w zespołach dworsko – folwarcznych. Ponieważ parki te uległy dewastacji, wymagają prac pielęgnacyjnych oraz zachowania ze względu na ich znaczenie w krajobrazie oraz wartości historyczne i przyrodnicze. Parki są jednymi oazami zieleni wysokiej w krajobrazie typowo rolniczym tych terenów.

Miejscowość	Nazwa parku	Czas powstania	Stan zachowania	Nr rejestru zabytków
Brzydowo	dworski	Poł. XIX w.	średni	

Zabytkowe cmentarze

Na obszarze gminy Świątki znajduje się 14 cmentarzy, dla których istnieją karty w zbiorach Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie. Cmentarze najczęściej zakładane były w XIX i XX w. Są to cmentarze rodowe i parafialne, wyznania ewangelickiego i rzymsko – katolickiego. Cmentarzom często towarzyszy zieleni wysoka w dobrym stanie. Płyty często jednak są zarośnięte i w złym stanie, szczególnie na nieczynnych już cmentarzach. Nie zawsze układ założeń jest czytelny, często wymagają one uporządkowania.

Nazwa	Stan użytkowania	Data założenia	Powierzchnia (ha)	Położenie
Rodowy ewangelicki	nieczynny	XIX/XX w.	0,01	Położony w parku dworskim, na lekkim

				wzniesieniu ok. 50 m na zachód od zabudowań podworskich
ewangelicki	nieczynny	1 poł. XXw.	0,30	Położony w rozwidleniu dróg polnych z Brzydowa do Kiewr i Kalist.

Kapliczki i krzyże

Przydrożny krzyż (odremontowany w 2006 roku przez mieszkańców), przy którym odbywają się uroczystości religijne związane ze Świętami Kościelnymi i wydarzeniami okolicznościowymi jak Majowe Nabożeństwa (maj), O szczęśliwe zbiory (15 VIII - święto Najświętszej Marii Panny), poświęcenie wieńców dożynkowych (koniec sierpnia-początek września).

Przydrożny krzyż w miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

Stanowiska archeologiczne

Lokalizacja	Numer stanowiska		Funkcje obiektu	Kultura	Bliższa chronologia
	W miejscowości	Na obszarze AZP			
OBSZAR AZP 21-58					
Brzydowo	I	54	Ślad osadnictwa	pruska	Wczesne średniowiecze
	II	55	Osada		Późne średniowiecze 2 poł. XV w.- XVI w.
	III	57	Punkt osadniczy	-	Późne średniowiecze
	IV	59	Punkt osadniczy	-	Późne średniowiecze
	V	60	Osada	-	Późne średniowiecze
	VI	61	Punkt osadniczy	-	Późne średniowiecze
	VII	62	Punkt osadniczy	-	Późne średniowiecze

Zespoły dworsko-folwarczne

Miejscowość	Czas powstania	Czytelność kompozycji	Stan zachowania
Brzydowo	1834 r., 2 poł. XIX w., XX w.	zatarta	średni

Wykaz obiektów istniejących w ewidencji wojewódzkiej jako tzw. "fiszki"

Miejscowość	Obiekt	Czas powstania
Brzydowo	- dwór, obecnie dom nr 66, mur.	k. XIX w.
	- szkoła, mur.	lata 20-te XX w.
	- dom, leśniczówka, mur.	lata 20-te XX w.
	- dom nr 2, mur.	pocz. XX w.
	- dom nr 3, mur.	pocz. XX w.
	- obora nr 3, mur.	pocz. XX w.
	- obora przy domu nr 3, mur.	XIX/XX w.
	- dom nr 4, mur.	lata 30-te XX w.
	- budynek gosp. nr 4, mur./drewno	lata 30-te XX w.
	- dom nr 5, mur.	pocz. XX w.
	- dom nr 6, mur.	pocz. XX w.
	- budynek gosp. nr 6, mur./drew.	pocz. XX w.
	- dom nr 7, mur	lata 20-te XX w.
	- budynek gosp. nr 7, mur.	lata 20-te XX w.
	- stodoła nr 7, drew.	lata 20-te XX w.
	- dom nr 8, mur.	lata 20-te XX w.
	- budynek gosp. nr 8, mur./drew.	lata 20-te XX w.
	- dom nr 9, mur.	pocz. XX w.
	- budynek gosp. nr 9, mur./drew.	pocz. XX w.
	- budynek gosp. nr 10, mur./drew.	lata 20-te XX w.
	- dom nr 11, mur.	1934 r.
	- budynek gosp. nr 11, mur./drew.	lata 30-te XX w.
	- dom nr 12, mur.	1908 r.
	- dom nr 13, mur.	pocz XX w.
	- budynek gosp. nr 13, mur./drew.	pocz XX w.
	- dom nr 14, mur.	pocz XX w.
	- dom nr 15, mur.	1934 r.
	- budynek gosp. nr 15, mur.	lata 30-te XX w.
	- dom nr 16, mur.	lata 30-te XX w.
	- budynek gosp. nr 16, mur./drew.	lata 30-te XX w.
	- budynek gosp. nr 16, mur./drew.	lata 30-te XX w.
	- dom nr 16a, mur.	lata 20-te XX w.
	- budynek gosp. nr 16a, mur.	lata 20-te XX w.
	- stodoła nr 16a, drew.	lata 20-te XX w.
	- dom nr 17, mur.	lata 20-te XX w.
	- budynek gosp. nr 17, mur./drew.	lata 20-te XX w.
	- dom nr 18, mur.	lata 30-te XX w.
	- budynek gosp. nr 18, mur.	lata 20-te XX w.
	- stodoła nr 18, drew.	lata 30-te XX w.
	- dom z bud. Gosp. nr 19, mur./drew.	1936

- dom nr 22, mur.	lata 30-te XX w.
- budynek gosp. nr 22, mur.	lata 30-te XX w.
- stodoła nr 22, drew.	lata 30-te XX w.
- dom nr 23, mur.	lata 30-te XX w.
- budynek gosp. nr 23, drew./mur.	lata 30-te XX w.
- dom nr 24, mur.	lata 20-te XX w.
- obora nr 24, mur.	lata 20-te XX w.
- obora przy domu nr 24, mur.	XIX/XX w.
- dom nr 25, mur.	4 ćw. XIX w.
- budynek gosp. nr 25, mur.	pocz. XX w.
- budynek gosp. nr 25, mur.	pocz. XX w.
- dom nr 26, mur.	lata 20-te XX w.
- dom nr 27, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 27, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 28, mur.	pocz. XX w.
- budynek gosp. nr 28, mur.	pocz. XX w.
- dom nr 29, mur.	1928 r.
- budynek gosp. nr 29, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 30, mur.	lata 30-te XX w.
- dom nr 31, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 31, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 31, mur.	lata 20-te XX w.
- stodoła nr 31, drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 31a, mur.	1926 r.
- dom nr 32, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 32, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 33, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 33, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 33, drew.	lata 30-te XX w.
- stodoła nr 33, drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 34, mur.	lata 20-te XX w.
- obora nr 34, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- stodoła nr 34, drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 35, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 35 mur.	lata 20-te XX w.
- dom nr 36, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 36, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 37, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 37, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 37, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- stodoła nr 37, drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 39, mur.	pocz. XX w.
- budynek gosp. nr 39, mur./drew.	lata 30-te XX w.
- stodoła nr 39, drew.	lata 30-te XX w.
- dom nr 40, mur.	1934 r.
- budynek gosp. nr 40, mur./drew.	lata 30-te XX w.
- dom nr 41, mur.	lata 80-te XX w.
- budynek gosp. nr 41, mur./drew.	k XIX w.
- budynek gosp. nr 41, mur./drew.	k. XIX w.
- stodoła nr 41, drew.	lata 20-te XX w.

- dom nr 42, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 42, mur.	lata 20-te XX w.
- dom nr 43, mur.	1904 r.
- budynek gosp. nr 43, mur./drew.	pocz. XX w.
- dom nr 44, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 44, mur.	lata 20-te XX w.
- dom nr 45, mur.	lata 30-te XX w.
- dom nr 47, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 47, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 48, mur.	lata 30-te XX w.
- budynek gosp. nr 48, mur.	lata 30-te XX w.
- dom nr 49, mur.	lata 30-te XX w.
- dom nr 51, mur.	1933 r.
- budynek gosp. nr 51, mur.	lata 30-te XX w.
- dom nr 53, mur.	4 ćw. XIX w.
- budynek gosp. nr 53, mur.	pocz. XX w.
- dom nr 54, mur.	pocz. XX w.
- budynek gosp. nr 54, drew./mur.	pocz. XX w.
- budynek gosp. nr 54, mur./drew.	pocz. XX w.
- dom nr 55, mur.	k. XIX w.
- budynek gosp. nr 55, drew./mur.	k. XIX w.
- budynek gosp. nr 55, drew./mur.	k. XIX w.
- stodoła nr 55, drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 56, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 56, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- dom nr 57, mur.	lata 30-te XX w.
- budynek gosp. nr 57, mur./drew.	lata 30-te XX w.
- dom nr 57 (szkoła), mur.	lata 30-te XX w.
- dom nr 58, mur.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 58, mur./drew.	lata 20-te XX w.
- budynek gosp. nr 58, drew./mur.	lata 20-te XX w.
- dom nr 59, mur.	pocz. XX w.
- budynek gosp. nr 59, mur.	pocz. XX w.
- dom nr 63, mur.	pocz. XX w.
- budynek gosp. nr 63, mur./drew.	pocz. XX w.

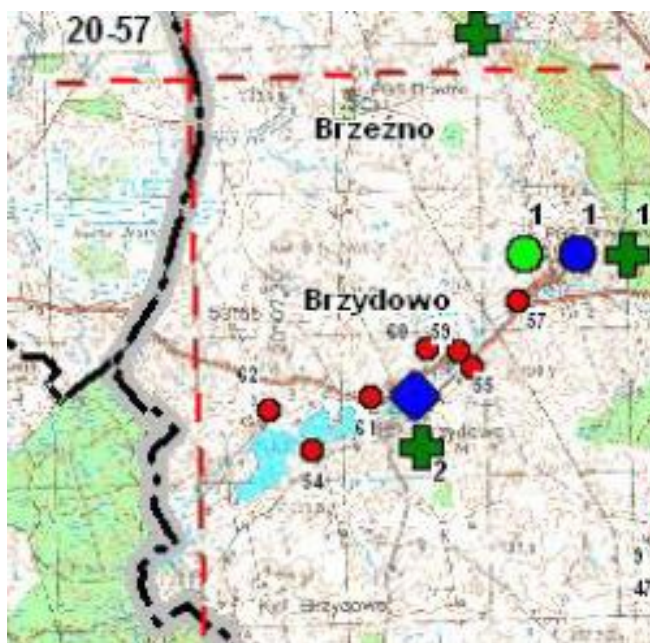
Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
BRZYDOWO	ZESPÓŁ DWORSKO - PARKOWY	A-2125/O	30 kwietnia 2004

źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie

Takie miejscowości jak Brzydowo należy chronić przed zalewem nowoczesnej architektury, niszczącej historyczny charakter wsi. Tu większość budynków ma rangę zabytku, jednak wymagają one kapitalnych remontów, aby nie odeszły w zapomnienie.

Rozmieszczenie obiektów dziedzictwa kulturowego na podstawie SKiUR

	granica gminy	OBIEKTY ZABYTKOWE	
	HISTORYCZNY UKŁAD GŁÓWNYCH DRÓG z ok. 1700 r.		kościół (wpisane do rejestru / niewpisane)
	historyczna droga główna i pocztowa		zabytkowe cmentarze (wpisane do rejestru / niewpisane)
	STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE		zespół dworsko - folwarczny (dwór wpisany do rejestru / niewpisany)
	podział obszarów AZP (Archeologiczne Zdjęcie Polski)		zabytkowe parki (wpisane do rejestru / niewpisane)
	numeracja obszarów AZP (przebadane / nieprzebadane)		numeracja obiektów zabytkowych według tabel w tekście
	21-58 / 21-57		skupiska obiektów wpisanych do ewidencji konserwatora zabytków
			dom wpisany do rejestru zabytków
	stanowiska archeologiczne na obszarach AZP (wpisane do rejestru zabytków / niewpisane)		
	45		
	numeracja stanowiska na AZP		

2.3. Obiekty i tereny

Infrastruktura turystyczna

Zbiorniki wodne na terenie gminy mogące wpływać na rozwój funkcji turystycznych to jeziora (stawy rybne) na pn. – zach. Od wsi Konradowo. Położone w rozległym obniżeniu terenu, zbiorniki te stanowią istotny element krajobrazowy, otwierający szeroką panoramę rozciągającą się z drogi Konradowo – Wojciechy (gm. Miłakowo) w kierunku południowo – zachodnim. Mniejsze jeziora w miejscowości Brzydowo traktować należy jedynie w kategoriach przydatności wędkarskiej. W ostatnich czasach w

gminie powstały również sztuczne zbiorniki wodne: tzw. Polder Kwiecewo na północ od wsi Kwiecewo na granicy z gminą Dobrze Miasto oraz nieduże jezioro na południe od tejże wsi. Powstały one najprawdopodobniej poprzez zablokowanie odpływu wód z podmokłych łąk. Polder Kwiecewo jest zbiornikiem wykorzystywanym jako łowisko specjalne przez PZW pod opieką koła PZW Warfama w Dobrym Mieście.

Zbiornik wodny w miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

Gmina podobnie jak większa część województwa posiada bardzo wysokie walory krajobrazowe oraz środowiskowe. Głównym atutem jest tutaj dolina rzeki Pasłęki, przecinająca gminę z południa na północ w jej środkowo – zachodniej części na linii Kiewry – Kłobia – Kalisty – Łumpia. Pasłęka stanowi północno – zachodni fragment granicy gminy Świątki z gminą Miłakowo. Ze względu na utrudniony dostęp (trudności z dojazdem, brak utwardzonych dróg) do wschodnich brzegów Pasłęki, znaczenia nabierają jej brzegi zachodnie w okolicach wspomnianych wyżej miejscowości. Wyjątkami są tu leżące po wschodniej stronie rzeki okolice wspomnianych wcześniej miejscowości Skolity i Konradowo. Wybitne walory krajobrazowe występują jednak na całym obszarze doliny rzeki, co może być bodźcem do rozwoju turystyki pieszej i rowerowej. Ważnymi elementami krajobrazu, są również doliny i wąwozy dopływów Pasłęki, zwłaszcza cieków wodnych biegnących wzdłuż dróg Kalisty – Włodowo oraz Kalisty - Brzydowo.

Zbiorniki wodne w miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

2.4. Infrastruktura społeczna

Obsługa ludności w miejscowości Brzydowo na tle innych miejscowości na podstawie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Świątki

L.p.	Miejscowości	Jednostki administracyjne			Jednostki samorządowe						Jednostki komercyjne			W gestii innych placówek						
		Urząd Gminy	Rewir policji	Gminny środek pomocy społecz.	Szkoła podst.	Gimnazjum	biblioteka gminna i filia	Sala sportowa	Ogólno dostępne urządzenia sportowe	Boisko sportowe	OSP	Placówki Gastron.	Liczba sklepów	Liczba zakładów usług.	Placówka ochrony Zdrowia	Praktyka stomat.	Punkt apteczny	Admin. i finanse	Kościół	Cmentarz
1	Brzydowo							1				1								
2	Brzeźno																			
3	Garzewo																			
4	Gołogóra									1		2	4							
5	Jankowo																			
6	Kalisty								1			1	2							
7	Dąbrówka																			
8	Drzazgi																			
9	Kirwry																			
10	Klony																			
11	Kłobia																			
12	Konradowo												1							
13	Komalwy												1							
14	Kwiecewo				1	1		1		1		3	1					1	1	
15	Łumpia											1								
16	Różynka							1				1	2					1	1	
17	Skolity								1	1		2	5					1	1	
18	Świątki	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	11	18	1	1	1	2	1	1	
19	Włodowo								1			2	1					1	1	
20	Worławki									1		1								
21	Żardenki											2	2							
22	Wysokie																			

źródło: BIP Gminy Świątki

Na terenie gminy znajdują się 4 ogólnodostępne urządzenia sportowe (Świątki, Kwiecewo, Brzydowo, Różynka). Obiekty te charakteryzują się przeważnie dobrym stanie technicznym.

Boisko w miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

Na terenie miejscowości Brzydowo brak jest miejsc świadczących usługi oświatowe (zamknięto szkołę w 2005 roku), jedynym miejscem zapewniającym rozrywkę mieszkańcom jest świetlica wiejska. Dzieci i młodzież dojeżdżają do Świątek, gdzie mieści się Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, tam także znajduje się Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej, który obsługuje nasze sołectwo.

Świetlica wiejska w miejscowości Brzydowo

fot. A.Majewska

2.5. Infrastruktura techniczna

Komunikacja

Teren gminy Świątki obsługują drogi zaliczane do kategorii dróg wojewódzkich, powiatowych, gminnych i wewnętrznych. Przez wieś przebiega droga powiatowa, która zapewnia łączną z kierunkiem Olsztyn-Miłakowo, Olsztyn-Morąg oraz kierunek na Ostródę i Dobre Miasto.

Na terenie sołectwa nie znajduje się żadna linia kolejowa, najbliższa stacja PKP jest w Żabim Rogu.

Gospodarka wodna i ściekowa

Na terenie gminy około 90% ludności posiada zbiorowe ujęcia wody oraz sieć wodociagową zbiorowego zaopatrzenia. Istniejące ujęcia wody pokrywają w większości potrzeby wody pitnej, są zagospodarowane, posiadają hydrofornie i stacje uzdatniania wody. Teren gminy Świątki posiada dość duże zasoby wód wglębnych, szczególnie w środkowej i środkowo-wschodniej i południowej części gminy, gdzie wydajność poszczególnych studni osiąga 90 m³/h. Część północna i zachodnia gminy posiadają gorsze warunki hydrogeologiczne, a studnie posiadają wydajność rzędu 110-40 m³/h. W części miejscowości ludność zaopatrywana jest w wodę z indywidualnych źródeł – studni wierconych i kopanych. Jakość uzyskiwanej wody wymaga uzdatniania z uwagi na ponadnormatywne ilości Fe i Mn. Na terenie gminy nie występuje deficyt wody.

Brzydowo - wielkość zwodociagowania - 100% (łącznie z zabudową rozproszoną) siecią wodociagową przesyłową i na terenie miejscowości rozdzielczą. Zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęcia wody zlokalizowanego przy PGR Brzydowo.

Długość tej sieci wynosi:

- 7,053 km - sieć wodociagowa magistralna
- 2,545 km - sieć wodociagowa rozdzielcza

Stan techniczny tej sieci jest dobry. Przy ujęciu wody w Brzydowie składającym się z 2-ch studni wierconych o parametrach

Q = 11 m³/h, H = 60,8 m

Q = 40 m³/h, H = 56,8 m,

znajduje się stacja uzdatniania wody, której wydajność wynosi 1200 m³/d. Obecnie na powyższym ujęciu produkcja wody wynosi 30 m³/h, a sprzedaż wody 23 m³/h.

Gmina praktycznie nie jest skanalizowana (z wyjątkiem Świątek), a gospodarka ściekowa funkcjonuje w oparciu o zbiorniki bezodpływowe często nieszczelne.

Pozostała infrastruktura

Miejscowość posiada oprócz sieci wodociagowej, linię energetyczną i telekomunikacyjną, sieć umożliwiającą dostęp do Internetu.

Mieszkalnictwo

Na podstawie okresu budowy budynków wynika, iż prawie 80 % zasobów mieszkaniowych w gminie Świątki pochodzi z przed 1945 r. Oznacza to, że większość z nich będzie potrzebowała remontów i modernizacji. Jedyne 12,3 % zasobów mieszkaniowych stanowią budynki które powstały po 1979 r.

Zasoby mieszkaniowe w gminie Świątki w 2002 r.

Lp.	Miejscowość	Zasoby komunalne ogółem w gminie	
		Liczba budynków	Liczba mieszkań
1	Brzeźno	3+1*1/2	10
2	Brzydowo	4*1/2	4
3	Gołogóra	1*1/2	2
4	Klony	2*1/2	2
5	Kwiecewo	1*1/2	1
6	Różynka	1+1*1/2	6
7	Świątki	3*1/3	7
8	Włodowo	1*1/3	1
9	Łumpia	2*1/2	19
	RAZEM	-	52

Źródło: informacje z Urzędu Gminy

W gminie Świątki dominuje zabudowa jednorodzinna i zagrodowa. Budynki wielorodzinne dominują w miejscowości Świątki, Łumpia. W ogólnej liczbie zasobów mieszkaniowych ok. 4,7 % stanowią zasoby komunalne. Ich rozmieszczenie w gminie jest zróżnicowane. Najwięcej mieszkań komunalnych zlokalizowanych jest w Łumpi (37 % do ogółu zasobów komunalnych) i Brzydowie (19 %).

2.6. Gospodarka i rolnictwo

Gospodarka

Pomimo tego, że gmina jest typową gminą rolniczą to mieszkańcy Brzydowa nie utrzymują się głównie z rolnictwa. Źródłem ich utrzymania jest praca w sferze produkcyjno-usługowej, emerytury, renty, zasiłki dla bezrobotnych oraz zasiłki z pomocy społecznej. Na terenie wsi funkcjonuje jeden sklep ogólnospożywczy. Szansę rozwoju miejscowości należy pokładać w dogodnym położeniu, pięknych widokach i tradycyjnym warmińskim budownictwie.

Przedsiębiorstwa na terenie miejscowości Brzydowo

Lp.	Nazwa Przedsiębiorstwa
1.	Sklep Spożywczo-Przemysłowy Brzydowo 11-008 świątki tel. (089) 615 01 14 Art. spożywcze, chemia, kosmetyki - GS "Sch" w Świątkach.
2.	Zakład Usług Leśnych Wiesław Piwek Brzydowo 56
3.	Sklep Spzywczo-przemysłowy Krystyna Laszkiewicz Brzydowo 52 a
4.	Przedsiębiorstwo Usługowe „JOWISZ” – zrywka drzewa Jerzy Węclawek Brzydowo 40
5.	Firma Handlowa „KORAB” Mirosław Ustjanowski Brzydowo 61/3

Rolnictwo

Gmina charakteryzuje się jednym z najwyższych w województwie warmińsko-mazurskim udziałem użytków rolnych w powierzchni ogólnej 78% (średnia województwa 54 %). Wśród nich przeważają grunty orne ok. 70 % , pozostała część w przeważającej większości stanowią łąki i pastwiska.

Na obszarze Brzydowa występują gleby bielcowe mające podłoże gliny zwałowej i zwałowe piaski gliniaste. Są to gleby stosunkowo dobre, zaliczone do II-VI klasy użytków rolnych. Jadąc drogą od strony Świątek po prawej stronie usytuowane są zabudowania po byłym PGR-ze, dalej charakter zabudowy w układzie liniowym (działki przylegają jedną stroną do drogi , drugą do pól) pozostałe mają charakter przysiółków stanowiących zagrody siedliskowe.

Struktura użytkowa gruntów obejmuje pow. 1340 ha, w skład których wchodzi:

- grunty orne
- sady
- łąki i pastwiska
- lasy
- wody

Analiza uwarunkowań rozwoju rolnictwa na obszarze gminy pozwala na wyodrębnienie na jej obszarze terenów o preferencjach do rozwoju dużych gospodarstw o charakterze farmerskim są to obszary w rejonach miejscowości: Worławki, Kwiecewo, Jankowo, Gołogóra, Świątki, Brzydowo, Włodowo. Na obszarach tych znajdują się znaczne rezerwy gruntów rolnych do zagospodarowania. Największe zasoby gruntów Agencji Nieruchomości Rolnej Skarbu Państwa występują w obrębach: Kwiecewo (ok.70%użytków rolnych), Różynka, Konradowo, Klony, Jankowo i Kalisty (ok.45%) i ok. 30% użytków rolnych w obrębach Brzydowo, Gołogóra, Włodowo, Świątki. Obecnie większość gruntów jest zagospodarowana w formie dzierżaw lub zarządu. Jest to także obszar o najkorzystniejszych w gminie warunkach przyrodniczo rolniczych.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW ORAZ WALORYZACJA UŻYTKÓW ROLNYCH

Lp.	Nazwa obrębu	Pow. ogół. ha	Pow. użytk. rolnych ha	%	Pow. gruntów ornych ha	Pow. sadów ha	Pow. użyt. zielon. (łąki i pastwiska) ha	%	Pow. lasów i zadrzewień ha	%	Pow. wód otwartych ha	%	WALORYZACJA UŻYTKÓW ROLNYCH			
													Współczynnik bonitacji gruntów ornych pkt	Średnia klasa gruntów ornych	Współczynnik bonitacji użytków zielonych pkt	Średnia klasa użytków zielonych
1.	BRZYDOWO	1767	1340	76	918	1	390	29	283	16	25	1,4	4.1	IVa	2.8	IV
2.	GARZEWO	646	536	83	416	1	109	20	43	7	-	-	4.5	IVa	3.2	IV
3.	GOŁOGÓRA	1220	967	79	688	2	255	26	153	13	-	-	4.2	IVa	3.2	IV
4.	JANKOWO	459	431	94	292	2	127	29	2	0,4	-	-	5.0	IIIb	3.6	III
5.	KALISTY	1261	1012	80	708	1	263	26	157	12	-	-	3.6	IVa	2.9	IV
6.	KLONY	577	438	76	277	-	145	33	101	17	-	-	3.6	IVa	2.5	IV
7.	KONRADOWO	1254	1001	80	706	-	244	24	162	13	16	1,3	4.4	IVa	3.2	IV
8.	KWIECEWO	2154	1612	75	1257	1	307	19	233	11	101	4,7	4.8	IIIb	3.3	IV
9.	RÓŻYNKA	2141	1224	66	931	4	266	22	534	29	-	-	4.7	IIIb	3.3	IV
10.	SKOLITY	1852	1052	81	714	-	301	29	153	12	39	2,9	3.9	IVa	3.4	IV
11.	ŚWIĄTKI	915	788	86	590	-	175	22	39	4	-	-	5.3	IIIb	3.8	III
12.	WŁODOWO	1107	817	74	476	-	310	38	178	16	15	1,4	4.2	IVa	2.8	IV
13.	WORŁAWKI	1339	1220	91	814	2	373	31	38	3	-	-	4.5	IVa	3.7	III
14.	WYSOKIE	530	405	76	324	-	76	19	74	14	6	1,1	3.0	IVb	2.2	V
Ogółem w gminie		16373	12843	78	9111	14	3341	26	2160	13	202	1,2	4.3	IVa	3.2	IV

PRZEMIANY STRUKTURY AGRARNEJ GOSPODARSTW ROLNYCH W LATACH 1980 - 2004

Lp.	Nazwa obrębu	1980 rok										
		Liczba gospodarstw ogółem	Pow. ogólna gospodarstw w gminie	Przeciętna wielkość gosp. ha	gosp. o pow do 2 ha		Liczba gosp. o pow. 2-10 ha		Liczba gosp. o pow. 10-20 ha		Liczba gosp. o pow. powyżej 20 ha	
					Liczba	pow. ha	Liczba	pow. ha	Liczba	pow. ha	Liczba	pow. ha
	BRZYDOWO	51	401	8	7	9	36	291	8	101	-	-
	GARZEWO	18	198	11	1	2	6	45	10	127	1	24
	GOŁOGÓRA	51	496	10	3	4	27	210	21	282	-	-
	JANKOWO	22	228	10	3	4	6	44	13	180	-	-
	KALISTY	32	352	11	-	-	15	128	17	224	-	-
	KLONY	24	274	11	2	3	1	9	21	262	-	-
	KONRADOWO	15	197	13	1	2	4	30	9	133	1	32
	KWIECEWO	39	314	8	7	6	18	132	14	176	-	-
	RÓŻYNKA	50	553	11	-	-	20	133	26	331	4	89
	SKOLITY	61	627	10	3	3	27	199	29	366	2	59
	ŚWIĄTKI	71	506	7	22	25	30	221	17	204	2	56
	WŁODOWO	40	480	12	1	2	10	75	27	356	2	47
	WORŁAWKI	26	336	13	1	2	3	21	21	292	1	21
	WYSOKIE	6	79	13	-	-	1	3	5	76	-	-
Ogółem gmina		506	5041	10	51	62	204	1541	238	3110	13	328

		2004 rok													
Lp.	Nazwa obrębu	Liczba gospo- darstw ogółem	Pow. ogólna gospo- darstw w gminie	Przeciętna wielkość gosp. ha.	Liczba gosp. o pow. do 2 ha		Liczba gosp. o pow. 2-10 ha		Liczba gosp. o pow. 10-20 ha		Liczba gosp. o pow. powyżej 20 ha		w tym powyżej 50 ha		
					Licz ba	pow. ha	Licz ba	pow. ha	Licz ba	pow. ha	Licz ba	pow. ha	Licz ba	pow. ha	
	BRZYDOWO	61	1030	17	20	11	13	117	8	108	20	794	3	540	
	GARZEWO	15	85	6	5	6	8	35	2	44	-	-	-	-	
	GOŁOGÓRA	57	554	10	17	15	13	75	20	169	7	295	-	-	
	JANKOWO	23	190	8	11	6	5	30	3	48	4	106	1	60	
	KALISTY	41	550	13	13	10	7	45	6	78	15	417	2	280	
	KLONY	20	270	14	6	3	3	12	6	70	5	185	1	90	
	KONRADOWO	14	173	12	3	3	4	20	2	30	5	120	-	-	
	KWIECEWO	47	1060	23	22	18	11	50	3	45	11	947	2	720	
	RÓŻYNKA	48	580	12	8	14	14	70	6	68	20	428	4	300	
	SKOLITY	84	667	8	38	42	18	100	14	260	14	265	-	-	
	ŚWIĄTKI	79	847	11	43	33	12	60	6	70	18	684	1	110	
	WŁODOWO	41	589	14	13	12	11	65	8	100	9	412	2	160	
	WORŁAWKI	31	939	30	13	7	2	7	5	80	11	845	2	610	
	WYSOKIE														
Ogółem gmina		561	7534	13	212	180	121	686	242	1170	139	5498	18	2870	

Lp.	Nazwa obrębu	1980 rok						2004 rok					
		Liczba gospodarstw ogółem	Pow. ogólna gospodarstw w gminie	Prze- ciętna wielkość gosp. ha	Średnia wielkość gosp. w grupie do 10 ha	Średnia wielkość gosp. w grupie 10 – 20 ha	Średnia wielkość gosp. w grupie ponad 20 ha	Liczba gospodarstw ogółem	Pow. ogólna gospodarstw w gminie	Prze- ciętna wielkość gosp. w gminie ha	Średnia wielkość gosp. w grupie do 10 ha	Średnia wielkość gosp. w grupie 10 – 20 ha	Średnia wielkość gosp. w grupie ponad 20 ha
1.	BRZYDOWO	51	401	8	7	13	-	61	1030	17	4	14	58
2.	GARZEWO	18	198	11	7	13	24	15	85	6	3	22	-
3.	GOŁOGÓRA	51	496	10	7	13	-	57	554	10	3	8	42
4.	JANKOWO	22	228	10	5	14	-	23	190	8	2	16	33
5.	KALISTY	32	352	11	9	13	-	41	550	13	3	13	41
6.	KLONY	24	274	11	4	12	-	20	270	14	2	12	46
7.	KONRADOWO	15	197	13	6	15	32	14	173	12	3	15	24
8.	KWIECEWO	39	314	8	6	13	-	47	1060	23	2	15	128
9.	RÓŻYNKA	50	553	11	7	13	22	48	580	12	4	11	30
10.	SKOLITY	61	627	10	7	13	29	84	667	8	3	19	19
11.	ŚWIĄTKI	71	506	7	5	12	28	79	847	11	2	12	42
12.	WŁODOWO	40	480	12	7	13	23	41	589	14	3	13	52
13.	WORŁAWKI	26	336	13	6	14	21	31	939	30	1	16	112
14.	WYSOKIE	6	79	13	3	15	-						
Ogółem gmina		506	5041	10	6	13	25	561	7534	13	3	5	53

2.7. Kapitał społeczny i ludzki

Na terenie gminy istnieją organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i grupy mieszkańców wykazujących potencjał społeczny. Na terenie Brzydowa istnieje organizacja - Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

ANALIZA SWOT	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
- Walory krajobrazowo - turystyczne, rzeźba terenu i mikroklimat (lasy, bliskość jezior, czyste powietrze), Bogactwo fauny i flory - Wieś jest zwodociągowana - Zainstalowana jest sieć umożliwiająca dostęp do Internetu - Aktywne grupy społeczne, (Rada Sołecka, Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych) - Duże zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne - Obiekt po szkole podstawowej, boisko sportowe (jako miejsca spotkań mieszkańców) - Kulturowanie tradycji (tj. o szczęśliwe zbiory, poświęcenie wieńców dożynkowych dożynki, odpusty, festyny) - Dobre położenie względem tras komunikacyjnych - Dobre gleby	- Brak kanalizacji, - Brak miejsc pracy w obrębie miejscowości, - Brak chodników wzdłuż drogi powiatowej, - Brak placu zabaw dla dzieci, - Niski poziom wykształcenia i edukacji, - Brak gospodarstw agroturystycznych, - Niski status ekonomiczny ludności.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Możliwości nawiązania współpracy z sąsiadującymi miejscowościami, - Remont świetlicy środowiskowej i boiska sportowego oraz ogrodzenia wokół niego, - Pozyskiwanie inwestorów i kapitału, - Możliwość korzystania ze środków pomocy pochodzących z Unii Europejskiej, Współpraca z działającymi już w sołectwie grupami społecznymi (Rada Sołecka, Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych).	- Brak pracy i konieczność wyjazdu za granicę, - Brak spójności interesów organizacji wiejskich, - Brak środków finansowych.

3.1. Analiza zasobów i możliwości rozwoju miejscowości Brzydowo

Kluczowe obszary problemowe rozwoju		Analiza	Diagnoza	Plan	Programy	Projekty
		Co jest?	Jaka jest?	Jaki ma być?	Co jest? W jaki sposób? Kiedy?	Co konkretnie?
1	Co wyróżnia?	Wieś otwarta, przyjazna, zapewniająca wypoczynek	Wieś otoczona lasami, na terenie 3 jeziora, mało wykorzystana atrakcyjność położenia. Nasza wieś jest ostoją spokoju i aktywnego wypoczynku każdego z pokoleń.	Utworzenie miejsca na spotkania dla młodzieży i dzieci „Boisko sportowe”, „Świetlica”	Zagospodarowanie pomieszczeń po starej szkole (świetlica) i terenu przy szkole (boisko sportowe)	Ogrodzenie boiska sportowego i wyposażenie świetlicy środowiskowej w komputery i sprzęt, pochylnia dla niepełnosprawnych, teren wokół świetlicy (chodniki, zieleni)
2	Jakie pełni funkcje?	Wieś zamieszkuje 462 osoby	Sołectwo pełni funkcję prawidłowo.	Zamierzeniem jest stworzenie centrum wychowania kulturalnego i sportowego (wykorzystanie starej szkoły i całego zaplecza)	Stworzenie centrum wsi.	Miejsce spotkań i wypoczynku dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych.
3	Kim są mieszkańcy?	Mieszkańcy w większości to ludność przesiedleńcza oraz napływowa	Duża część mieszkańców to ludzie bezrobotni. Społeczeństwo z roku na rok ubożeje. Sytuacja zmusza ich do wyjazdu za pracę poza granice kraju.	Zacieśnienie więzi międzyludzkich, umiejętność samoorganizowania się, silne poczucie przynależności do wspólnoty.	Podnoszenie poziomu wykształcenia, podtrzymywanie kontaktów sąsiedzkich.	Organizowanie imprez kulturalnych i edukacyjnych.
4	Co daje utrzymanie?	Świadczenia emerytalno-rentowe, praca zarobkowa w kraju i za granicą, prywatni przedsiębiorcy, zasiłki dla bezrobotnych, pomoc społeczna, drobna produkcja rolna.	Dużo osób korzysta z zasiłków, emerytalno-rentowych. Młodzież wyjeżdża do pracy za granicę.	Mieszkańcy powinni mieć zapewnione godziwe warunki pracy i wynagrodzenie na terenie gminy – działalność gospodarcza i agroturystyczna.		

5	Jak jest zorganizowana?	Rada Sołecka, Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych	Rozszerzenie aktywności w działaniach na rzecz wsi.	Integracja organizacji działających we wsi.	Zachowanie tradycji: o szczęśliwa zbiory, poświęcenie wieńców dożynkowych Dożynki, Odpusty, Festyny, angażowanie ludzi młodych w sprawy odnowy wsi. Pozyskiwanie środków na odnowę wsi.	Stowarzyszenia kulturalne, Grupa Odnowy Wsi
6	Co proponuje dzieciom i młodzieży?	Niewykorzystane pomieszczenia po starej szkole i boisko sportowe, udział w imprezach organizowanych przez Radę Sołecką pod hasłem „Gdy się ferie zaczynają dzieci harce wyprawiają”, kuligi, ogniska	Brak wyposażenia świetlicy i miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży.	Zagospodarowanie pomieszczeń po szkole i terenu boiska.	Zagospodarowanie pomieszczeń po szkole i terenu boiska.	Zagospodarowanie pomieszczeń po szkole, wyposażenie w komputery i sprzęt, budowa ogrodzenia i remont terenu boiska, budowa placu zabaw dla dzieci, pochylnia dla niepełnosprawnych, zajęcia na kółkach zainteresowań, stała opieka w świetlicy, udział w programach służących wyrównaniu szans edukacyjnych.
7	Z kim i w jaki sposób rozwiązuje problemy?	Wójt Rada Sołecka, Sołtys, Policja	Sporadyczne zebrania wiejskie, indywidualne interwencje u władzy gminy i policji	Należy zainteresować wszystkie organizacje działające we wsi do wspólnego działania na rzecz odnowy wsi.	Utworzenie grup działania dla rozwiązywania poszczególnych problemów.	Stworzenie spotkań wszystkich grup działających we wsi, spotkania z władzami gminy, współpraca z sąsiednimi miejscowościami, zwiększenie przepływu informacji między mieszkańcami.
8	Jakie obyczaje i	O szczęśliwe zbiory,	Brak festynów	Kultywowanie obchodzonych	Odgazowanie imprez	Festyn z okazji Dnia Dziecka,

	tradycje pielęgnuje i rozwija?	Poświęcenie wieńców dożynkowych , Dzień Dziecka, Dzień Sportu, kuligi i ogniska, Choinka dla dzieci, zabawy Sylwestrowe	zorganizowanych przez wszystkie grupy działające we wsi	uroczystości i świąt. Organizowanie festynów rodzinnych i imprez okolicznościowych	okolicznościowych oraz festynów z okazji różnych rocznic lokalnych i świąt kościelnych	Festyn Odpustowy, Dzień Sportu, Zabawy karnawałowe, Dożynki wiejskie, imprezy integrujące z osobami niepełnosprawnymi
9	Jaki ma wygląd?	Z roku na rok wygląd wsi poprawia się.	Wioska o zabudowie liniowej i przysiółkowej, obejścia domów są uporządkowane.	Wieś zadbana, czysta. Więcej zieleni wokół posesji, segregacja odpadków i śmieci.	Współpraca z instytucjami np. szkołkami zieleni w celu pozyskania drzewek i krzewów ozdobnych.	Pomieszczenia po szkole są miejscem spotkań i wypoczynku dzieci, młodzieży i dorosłych. Organizowanie konkursów na „najładniejszą posesję” oraz „ogródek”
10	Jakie są domy i obejścia?	Większość domostw jest zadbana, mieszkańcy dbają o swoje posesje.	Wygląd domostw i gospodarstw jest zadbany, coraz większe zaangażowanie mieszkańców w poprawę estetyki posesji. Brak chodników oraz systemu kanalizacji sanitarnej. Wioska nie jest zaopatrywana w pojemniki na szkło, makulaturę śmieci. Brak wiaty na przystankach PKS	Dbłość o własne domostwa, upiększanie ich w zieleni, odnowa niektórych budynków. Wieś jest skanalizowana.	Przeprowadze -nie remontów budynków, uregulowanie gospodarki ściekowej, pomoc w zagospodarowaniu pomieszczeń po szkole i jej otoczenia.	Kanalizacja wsi. Pomoc grup działających we wsi w upiększaniu naszej wioski
11	Jaki jest stan otoczenia i środowiska naturalnego?	Oaza spokoju, czyste powietrze, wioska w pobliżu lasów, 3 jeziora przepływowe, brak kanalizacji	Spora ilość lasów sprzyja jakości i czystości powietrza. Brak większych źródeł zanieczyszczeń powodujących skażenie środowiska. Brak zorganizowanego systemu oczyszczania i odprowadzania ścieków.	Należy w pełni wykorzystać potencjał ekonomiczny i turystyczny otoczenia wsi. Konieczne jest, aby jak najszybciej wioska została skanalizowana.	Kanalizacja wsi będzie bardzo ważna dla utrzymania dobrego stanu środowiska naturalnego w gminie.	Podłączenie do sieci kanalizacyjnej, które pozwoli na odprowadzanie ścieków z wsi,. Prowadzenie częstych akcji typu: „Sprzątanie świata”
12	Jakie jest	Dobre gleby, dominują	Dobre gleby pozwalają na	Stymulowanie działalności	Szkolenie rolników w	Organizowanie kursów i

	rolnictwo?	małe gospodarstwa, które produkują na własne potrzeby.	specjalistyczną i wydajną uprawę, dużo pastwisk.	dających dodatkowe dochody gospodarstwom rolnym.	zakresie przyszłości rolnictwa w Unii Europejskiej.	szkoleń dla rolników. Innowacyjne i ekologiczne.
13	Jakie są powiązania komunikacyjne?	Połączenia komunikacyjne z okolicznymi miejscowościami. Istnieje przystanek PKS, brak wiaty, brak budki telefonicznej. Mieszkańcy powiadają telefony stacjonarne.	Zła nawierzchnia jedni, brak chodników.	Zwiększenie połączeń autobusów PKS. Ulepszenie nawierzchni dróg.	Modernizacja dróg, promowanie zdrowego stylu życia.	Modernizacja dróg. Budowa ścieżek rowerowych i spacerowych. Wnioskowanie o zwiększenie połączeń autobusowych. Poprawa nawierzchni dróg gminnych.

4. Opis planowanych zadań i przedsięwzięć

Zagospodarowanie przestrzenne

Na obszarze gminy wyodrębniły się jednostki funkcjonalno – przestrzenne związane z przystosowaniem układów przestrzennych do barier naturalnych jakie stanowi rozbudowana dolina rzeki Pasłęki. Zachodnia część gminy podzielona jest na dwa obszary związane: jeden z miejscowością Brzydowo, a drugi z Włodowem.

Na terenie gminy zostały wyodrębnione 5 jednostek funkcjonalno przestrzennych. Wszystkie jednostki oprócz doliny Pasłęki – symbol jednostki „P” posiadają podobne uwarunkowania rozwoju z dominującą funkcją gospodarczą – rolnictwo, a szerzej ujmują gospodarka żywnościowa. Niewielkie różnice w gospodarowaniu na ich obszarze wynikają z ograniczeń lub preferencji w gospodarowaniu na terenach wrażliwych na antropopresję. W związku z tym, że główną funkcją na całym obszarze gminy będzie rolnictwo nazwy jednostek strukturalnych nawiązują do nazwy największej jednostki osadniczej na jej obszarze lub cechy charakterystycznej. Są to jednostki: „W” – Włodowo, „B” – Brzydowo, „P” – Dolina Pasłęki, „Sw” – Świątki, „K” – Kwiecewo. Największa jednostka osadnicza- Brzydowo. Dominująca funkcja – rolnictwo. Występują korzystne warunki przyrodniczo-rolnicze. Znaczne zasoby gruntów preferują obszar do rozwoju zabudowy po byłych gospodarstwach wielkotowarowych. Wskazana jest rewitalizacja zabudowy mieszkalnej. Nie jest zainstalowana kanalizacja sanitarna. Występuje możliwość realizacji niewielkich zakładów związanych z przetwórstwem rolno-spożywczym. Nadrzędny układ komunikacyjny wiążący obszar z ośrodkiem gminy oraz sąsiednimi gminami i województwem do droga wojewódzka nr 530 (Ostróda-Lukta- Dobre Miasto) oraz droga powiatowa Boguchwały-Kalisy.

Jednostka funkcjonalno – przestrzenna „B”

Jest to jednostka obejmująca południowo – zachodnią część gminy. Od pozostałej części gminy oddzielona jest doliną Pasłęki. Nazwa jednostki pochodzi od miejscowości Brzydowo, która jest największą jednostką osadniczą na jej obszarze. Obszar jednostki charakteryzuje się bardzo korzystnymi warunkami przyrodniczo – rolniczymi, głównie glebowymi. W dotychczasowym rozwoju na tym obszarze dominowało rolnictwo. Po gospodarstwach wielkotowarowych pozostały zasoby gruntów oraz bezrobocie strukturalne. Główną funkcją gospodarczą w dalszym rozwoju obszaru będzie rolnictwo. Dominować powinny gospodarstwa rodzinne na dużych arealach tzw. farmerskie oraz mniejsze gospodarstwa tworzące grupy producenckie. Warunki przyrodniczo – krajobrazowe preferują na terenie jednostki rozwój agroturystyki oraz niewielki rozwój rekreacji indywidualnej w pobliżu kompleksów leśnych. Na terenie jednostki występuje zróżnicowana wrażliwość obszaru na antropopresję. Mniej odporne tereny znajdują się przy granicy z gminą Lukta. Wrażliwość obszaru polega na możliwości dopływu zanieczyszczeń z powierzchni terenu do wód powierzchniowych (jezior) i wód wglębnych. Na terenie tym nie należy realizować oczyszczalni indywidualnych z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych w grunt. Na pozostałym obszarze warunki przyrodnicze sprzyjają rozwojowi intensywnych form gospodarowania. W jednostkach osadniczych postuluje się rozwój niewielkich zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego i innych drobnych zakładów rzemieślniczych i usługowych, które zaktywizują ludność obszaru. Na terenie jednostki wsie posiadają wyposażenie w usługi elementarne. Korzystne powiązanie obszaru z ośrodkiem gminnym przez drogę wojewódzką nr 530 (Ostróda – Lukta – Dobre Miasto) oraz drogę powiatową nr 26825 (Zawroty – Kalisy) stwarza dobrą dostępność do usług mieszkańców jednostki.

Polityka w zakresie sporządzania planów miejscowych

Na terenie gminy Świątki nie występują obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznej. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne występują w następujących miejscowościach; Świątki, Kwieciewo, Różynka, Worławki, Brzydowo, Włodowo, Skolity.

Planowane kierunki rozwoju i lista zadań

Ze względu na charakter miejscowości, jej położenie oraz obecność atrakcyjnych przyrodniczo terenów sprawia, że rozwój miejscowości będzie ukierunkowany na turystykę. Prognozuje się, że z racji naturalnych walorów oraz odpowiedniej promocji powstaną miejsca noclegowe, punkty gastronomiczne a w dalszej perspektywie pozostała infrastruktura towarzysząca obsłudze ruchu turystycznego.

Prognozowany jest rozwój w dziedzinie:

- § Usługi agroturystyczne
- § Handel drobny
- § Rolnictwo na obrzeżach wsi
- § Wypożyczalnie rowerów

Dla mieszkańców miejscowości istotne są takie działania jak:

- § Organizacja wiejskich turniejów sportowych
- § Współpraca a fundacjami zagranicznymi
- § Opieka nad cmentarzem wiejskim
- § Dbłość o zachowanie dziedzictwa kulturowego
- § Dbłość o zachowanie tradycyjnego budownictwa
- § Aktywizacja środowisk młodzieżowych, bezrobotnych i środowiska wiejskiego
- § Rozwój turystyki - zagospodarowanie terenu nad jeziorem, wyznaczenie trasy rowerowej
- § Wspieranie działań ekologicznych - organizacja konkursów, estetyzacja wsi, sprzątanie wsi i cmentarza
- § Współpraca z innymi sołectwami
- § Uczestnictwo w projektach, programach, konkursach realizowanych przy pomocy finansowej z zewnątrz

Lista zadań do realizacji wynikających z dokumentów strategicznych gminy

Nazwa	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Kwota końcowa	Źródło finansowania
Gazyfikacja (etap 5) magistrała Kalisty-Brzydowo-Kłobia	7,15 km	Poprawa dostępności do podstawowych usług dla mieszkańców	2007 - 2017	459 500,00	Budżet Gminy
Budowa kanalizacji sanitarnej znad Jeziora Skolityckiego do systemu kanalizacji Brzydowo –Kalisty	4,40 km	Poprawa dostępności do podstawowych usług dla mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego	2007 - 2017	815 000,00	Budżet Gminy Fundusze UE
Budowa kanalizacji sanitarnej tłocznej i grawitacyjnej wraz z przepompowniami Brzydowo-Kalisty	6,30 km	Poprawa dostępności do podstawowych usług dla mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego	2007 - 2017	1 172 500,00	Budżet Gminy Fundusze UE
Remont, modernizacja i wyposażenie świetlicy środowiskowej	1 ob.	Poprawa dostępności do infrastruktury społeczno-kulturalnej mieszkańców	2007 - 2017		Budżet Gminy Fundusze UE
Wykonanie ogrodzenia wokół boiska sportowego	1 ob.	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	2007 - 2017		Budżet Gminy Fundusze UE
Naprawa chodnika przy budynku świetlicy		Poprawa bezpieczeństwa i dostępności miejscowości dla mieszkańców	2007 - 2017		Budżet Gminy Fundusze UE
Wykonanie pochylni dla niepełnosprawnych	1 ob.	Poprawa dostępności dla osób niepełnosprawnych	2007 - 2017		Budżet Gminy Fundusze UE
Budowa placu zabaw dla dzieci	1 ob.	Poprawa dostępności do infrastruktury rekreacyjnej	2007 - 2017		Budżet Gminy Fundusze UE
Budowa wodociągu Brzydowo- kolonia Kalisty-Kłobia		Poprawa dostępności do podstawowych usług dla mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego	2007 - 2017		Budżet Gminy Fundusze UE
Zagospodarowanie terenu nad jeziorem, wyznaczenie trasy rowerowej		Rozwój infrastruktury turystycznej i zwiększenie atrakcyjności miejscowości	2007 - 2017		Budżet Gminy Fundusze UE

5. Opis planowanego przedsięwzięcia

5.1. Tytuł inwestycji

Do uzupełnienia w momencie składania wniosku o dofinansowanie.

5.2. Opis inwestycji

Do uzupełnienia w momencie składania wniosku o dofinansowanie.

5.3. Opis techniczny inwestycji

Do uzupełnienia w momencie składania wniosku o dofinansowanie.

5.5. Źródła finansowania

Do uzupełnienia w momencie składania wniosku o dofinansowanie.

Źródło finansowania	Wartość
- budżet gminy (25%)	
- PROW (75%)	
RAZEM	

5.6. Harmonogram planowanego przedsięwzięcia

Do uzupełnienia w momencie składania wniosku o dofinansowanie.

ZAKRES ZADAŃ	rozpoczęcie	zakończenie
etap I		
ogłoszenie przetargu		
rozstrzygnięcie przetargu		
etap II		
etap III		
zakończenie inwestycji		